

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**ТІС ПАТОЛОГИЯСЫ МЕН ЖАЛПЫ
ПАТОЛОГИЯ НЕГІЗДЕРІ**

0304000 - «СТОМАТОЛОГИЯ» мамандығы

0304023 - «Дантист» біліктілігі

Сағат көлемі – 42

Астана 2010

Автор:

Р.І. Есімбекова – Алматы қ. «Медициналық және фармацевтикалық орта буынды қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау республикалық медицина колледжі» РМҚК стоматология пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. А.А. Косиева – «Жаңа технологиялар медициналық орталығы» ЖШС директоры;
2. А.К. Садықов – «Садық АК» ЖШС директоры, стоматолог дәрігер.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен Алматы қ. «Медициналық және фармацевтикалық орта буынды қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау республикалық медицина колледжі» РМҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.**

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ ҚР 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес 0304000 - «Стоматология» мамандығы бойынша 0304023 – «Дантист» біліктілігі бойынша әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения**6.1 Основная литература:**

1. Заболевания пародонта. Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, Н.А. Мухин, В.Ю. Мишкевич, Е.Е. Маслак. Атлас. – Москва, Медицина, 1999.
2. Практическая терапевтическая стоматология. А.И. Николаев, Л.М. Цепов – Москва, «МЕД пресс-информ», 2006.
3. Хирургическая стоматология. Т.Г. Робустова – Москва, Медицина, 1990.

6.2 Дополнительная литература:**На государственном языке:**

1. Р.І. Есімбекова, М.С. Жангозина «Патологиялық анатомия» – Алматы, 2011.

На русском языке:

2. Заболевания пародонта. Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, Н.А. Мухин, В.Ю. Мишкевич, Е.Е. Маслак. Атлас. – Москва, Медицина, 1999.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов;
6. ТСО.

вации. Язвенно-некротические изменения слизистой оболочки полости рта при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. Синдром патологического прикуса при заболеваниях нервной системы. Глоссалгия. Поражение слизистой оболочки рта при дерматозах. Гистопатология красного плоского лишая.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Основы общей патологии с патологией зубов» и направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков в области общей патологии с патологией зубов в пределах компетенции дантиста.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный и итоговый контроль. Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Промежуточная аттестация по предмету проводится в соответствии с рабочими учебными планами, разработанными на основе государственного общеобязательного стандарта образования. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является зачет.

МАЗМҰНЫ

1. Түсініктеме жазба.....	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны.	9
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар	12
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	12
6. Әдебиет және оқу құралдары	13

Осы үлігілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Осы үлгілік оқу бағдарламасы 0304000 - «Стоматология» мамандығы, 0304023 - «Дантист» біліктілігі бойынша Қазақстан Республикасының 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі – МЖМБС) сәйкес әзірленді.

«Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері» пәнін оқып-үйрену болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудың ажырамас бөлігі болып табылады.

Оқу уақытының жалпы көлемі – 42 сағат, оның ішінде:

- теориялық сабақтар - 24 сағат;
- практикалық сабақтар - 18 сағат.

ҚР МЖМБС-на сәйкес осы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде 0304000 - «Стоматология» мамандығы бойынша сынақ өткізу қарастырылған.

Сынақ теориялық сабаққа бөлінген уақыттың есебінен өткізіледі. Оқып-үйрену үшін тараулар мен тақырыптар тізімі қажетті болып табылады және қысқарту тарапынан өзгертулер енгізілмеуі тиіс, алайда, қарастырылатын тақырыптарға (тарауларға) тереңдету (немесе) кеңейту тарапынан өзгертулер енгізілуі мүмкін.

Тарауларды оқып-үйренуге бөлінген оқу уақытының саны ұсыныс ретінде берілген, пән бойынша мазмұнын сақтай отырып оған өзгертулер енгізілуі мүмкін.

Білім алушыларда базалық, кәсіптік және арнайы құзыреттіліктерді қалыптастыруға байланысты МЖМБС-на сәйкес модульдік оқыту құрылымы енгізілді. Білім беру ұйымы оқу жұмыс бағдарламаларын жасау кезінде үлгілік оқу жоспарында бөлінген оқу уақытының көлемін, циклге берілген (ҚР МЖМБС 4.05.148-2010 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелер») оқу уақытының көлемін сақтай отырып, 15-25%-ға өзгертуге құқылы.

Бағдарлама басқа клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: «Анатомия», «Терапиялық стоматология», «Хирургиялық стоматология» «Ортопедиялық стоматология және ортодонтия негіздері».

Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде дидактикалық материалдар мен көрнекі құралдарды, кестелерді, оқу және оқу-әдістемелік құралдарды қолдану ұсынылады.

Сабақты өткізу формалары:

- сабақ оқу орындарының кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке, білім алушылардың сабақтан тыс уақыттағы өзіндік сабағы). Сабақ оқу үдерісін ұйымдастырудың әртүрлі формаларын қолдануды ұсынады: іскер ойындар, сабақ – конференция, клиникалық жағдаяттарды үлгілеу сабағы және т.б.

Раздел 7 Патологическая гистология кариееса зубов

Морфологические изменения твердых тканей зуба. Механизм возникновения пятна. Деструктивные изменения эмали.

Практическое занятие:

Изучение эмали и выявление изменений насмитовой оболочки (набухание и исчезновение), потери четкости призматических оболочек (микрофотографии, R - снимки). Определение очагов поражения. Различение зон поражения.

Раздел 8 Патологическая анатомия болезни пульпы

Патологическая анатомия повреждения пульпы. Повреждения ткани. Клеточная инфильтрация. Некроз тканевых элементов. Склеротическая атрофия пульпы.

Практическое занятие:

На R – грамме определение поражения пульпы.

Раздел 9 Патологическая анатомия болезни периодонта

Патологические изменения периодонта. Патологические процессы. Гипертрофия периодонта. Гиперцементоз. Резорбция цемента корня.

Практическое занятие:

Из микрофотографии обнаруживать изменения толщины периодонта. Гипертрофия периодонта. Гиперцементоз. Изменения контура и величины периодонтальной щели. На рентгенологическом снимке выявление нарушений состояния вершин межальвеолярных перегородок. Гиперемия с цианозом края десны. На микрофотографии и рентгенограмме – снижение высоты межальвеолярных перегородок, явления остеопороза. Патологический десневой карман.

Раздел 10 Патогистологическая характеристика пародонтита

Пародонтальный синдром. Нервно-сосудистые нарушения. Грануляционная ткань. Патологические десневые карманы. Резорбция костной ткани. Расшатанность зуба. Локализованные воспалительно-деструктивные изменения.

Раздел 11 Патогистологическая характеристика болезней слизистой оболочки полости рта

Признаки общей патологии (заболевания крови, желудочно-кишечного тракта и др.). Патологические процессы, развивающиеся на слизистой оболочке полости рта под действием внешних факторов. Патологические процессы стоматита, гингивита, глоссита, хейлита.

Раздел 12 Патологическое поражение слизистой оболочки полости рта при системных заболеваниях

Патогенетические механизмы. Механизм развития гипо- и авитаминозов. Патология желудочно-кишечного тракта. Изменения в полости рта при нарушениях функции эндокринной системы. Склероз, гиалиноз, дегенерация – при коллагеновых заболеваниях (системная красная волчанка, хронический полиартрит). Нарушение сали-

3.1* Тематический план программ модульного обучения для специалистов среднего звена

Примечание: смотрите образовательную учебную программу.

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение. Основы общей патологии с патологией зубов

Изучение дантистами дисциплины «Основы общей патологии с патологией зубов» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста.

«Основы общей патологии с патологией зубов», как часть стоматологии, связана с предметами «Анатомия», «Патологическая анатомия», «Гистология» и клиническими дисциплинами «Терапевтическая стоматология», «Хирургическая стоматология». Предмет раскрывает вопросы общей патологии, причины и механизмы развития патологических процессов, основу закономерностей развития различных болезней, их течения и исхода, морфологические изменения болезни, сравнительную характеристику важнейших общих патологических процессов – дистрофии, некроза, расстройств кровообращения, воспаления, иммунных реакций и опухолевого роста.

Раздел 2 Повреждения. Некроз. Атрофия

Понятие о повреждении. Виды повреждения. Некроз. Макроскопические и микроскопические признаки некроза. Некроз тканей зуба. Морфологические виды некроза. Атрофия. Виды атрофии.

Раздел 3 Дистрофия. Минеральные и водно-солевые дистрофии

Понятие о дистрофии. Стирание твердых тканей зуба. Эрозия зубов. Наследственное нарушение развития тканей зуба. Наследственные нарушения. Секвестр.

Раздел 4 Нарушения кровообращения

Общие и местные нарушения кровообращения. Венозная и артериальная гиперемия. Шиемия. Кровотечение и кровоизлияние. Стаз. Тромбоз. Эмболия.

Раздел 5 Воспаление. Гипоксия. Опухоли

Понятие о воспалении. Стадии воспаления. Понятие о гипоксии. Виды гипоксии. Механизмы гипоксии. Предраковые заболевания. Гистопатология опухоли. Дистрофические и некротические процессы.

Раздел 6 Болезни зубов некариозного происхождения. Патология твердых тканей зуба возникшая в период его развития и прорезывания

Патология некариозных поражений зубов. Гипоплазия. Эндемический флюороз.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Стандартта және білім беру бағдарламасында жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар: Базалық: БҚ 1. Жұмыс орнын ұйымдастыруда; БҚ 2. Техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтауда; БҚ 3. Этика мен деонтологияны сақтау ережелерін, «медициналық қызметкер» және «пациент» арасындағы өзара қарым - қатынасты құрудың негізгі модульдерін пайдалана білуде; БҚ 4. Медициналық алғашқы жәрдем көрсету, медициналық манипуляциялар мен күтім жасау әдістерін орындау алгоритмін қолдана білуде; БҚ 5. Аурудың алдын алуға, денсаулықты нығайтуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған гигиеналық шараларды білуде; БҚ 6. Қазақстан Республикасындағы стоматологиялық қызметтің құрылымын білуде; БҚ 7. Организмнің құрылымын және бас пен мойынның топографиясын білуде; БҚ 8. ДДСҚ (дүниежүзілік денсаулық сақтау қоғамы) бойынша аурулардың жіктелуін білуде; БҚ 9. Аппараттардың емдік, функциональдық әсерлері, құрылымы және қолдану көрсетімдері бойынша жіктелуін білуде; БҚ 10. Жақ-бет аумағының ақауларын емдеу кезінде қолданылатын протездердің жіктелуін білуде; БҚ 11. Ортопедиялық аппараттардың әсер ету механизмін білуде; БҚ 12. Техникалық қауіпсіздік негіздерін және санитариялық-техникалық нормаларды, сонымен қатар құжаттамаларды толтыра білуде.	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - патологиялық үдерістердің себептері мен даму механизмдерін; - әртүрлі аурулардың даму заңдылықтарының негіздерін, олардың ағымдары мен нәтижесін; - зақымдану; - некроз; - атрофия; - қан айналымының бұзылуы; - иммундық үдерістердің бұзылуы; - қабыну; - гипоксия; - зақымдануға организмнің жалпы жауабы; - ісіктер; - тістің қатты тіндерінің аурулары; - ауыз қуысындағы сілемей қабықшаның аурулары; - ауыз қуысы ауруларының организмнің жалпы жағдайларымен байланысы туралы білуі тиіс. - организмнің жалпы патологиялық үдерістеріне сипаттама беруді; - макроскопиялық және микроскопиялық көріністерді анықтауды; - қабыну, гипоксия, ісіктер себептерін анықтауды; - тістің қатты тіндерінің даму сатысындағы және тіс шыққаннан кейін туындайтын патологияларға сипаттама беруді; - тісжегінің патологиялық гистологиясын анықтауды;

Кәсіптік: КҚ 1. Жаңа экономикалық жағдайда медициналық мекемелердің жұмысын ұйымдастыра білуде; КҚ 2. Қазіргі уақыттағы ақпараттық технологиялардың негізін білуде (компьютерлік білім, оқыту мен басқарудың автоматтандырылған жүйесі және т.б.); КҚ 3. Дәрігерге дейін медициналық шұғыл жәрдем көрсетуде; медициналық апат қызметі қызметкерлерін, зардап шеккен адамдарды, пациенттерді, халықты қорғау бойынша іс – шаралар жүргізуде; КҚ 4. Салауатты өмір салтын насихаттай білуде, өмірдегі физикалық жетілдіру шеберлігі бойынша іскерлігі мен дағдысын меңгеруде, денсаулық деңгейіне баға беруде, денсаулықты жақсарту бағдарламасын құрастыру, зиянды әдеттердің алдын алу және олармен күрес жүргізу бойынша шараларды өткізуде; КҚ 5. Нерв жүйесінің психикалық статусын анықтау мақсатында науқастармен әңгімелесу және науқастарға моральдік тұрғыдан көмек көрсете білуде. Арнайы: АҚ 1. Маманның кәсіптік қызметіндегі негізгі атқаратын міндеттерін, қызметін, жағдайы мен тәртібін анықтайтын нормативті құжаттарды білуде; АҚ 2. Стоматологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру бойынша білімі мен дағдысын жетілдіруде; АҚ 3. Жаксүйектердің сынықтарын емдеуге арналған жеке шендеуіштердің және аппараттардың әсер ету принциптері бойынша білімдері мен дағдыларын жетілдіруде; АҚ 4. Тістің қатты тіндерінің аурулары туралы білімдері мен дағдыларын жетілдіруде; АҚ 5. Некроздық өзгерістер туралы білімін жетілдіруде;	- тіс ұлпасы ауруларының патологиялық анатомиясын анықтауды; - периодонтиттердің патологиялық анатомиясын анықтауды; - ауыз қуысы сілемей қабықшасының патологиясын анықтауды үйреніп алуы қажет.
---	---

СК 8. Владеть знаниями и навыками о заболеваниях слизистой оболочки полости рта; СК 9. Владеть знаниями и навыками о гистологических поражениях слизистой оболочки полости рта при системных заболеваниях.	
--	--

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/ п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
1	Введение. Основы общей патологии с патологией зубов	2	2	-
2	Повреждения. Некроз. Атрофия	2	2	-
3	Дистрофия. Минеральные водно-солевые дистрофии	2	2	-
4	Нарушения кровообращения	2	2	-
5	Воспаление. Гипоксия. Опухоли	2	2	-
6	Болезни зубов некариозного происхождения. Патология твердых тканей зуба, возникающая в период его развития и прорезывания	2	2	-
7	Патологическая гистология кариеса зубов	8	2	6
8	Патологическая анатомия болезни пульпы	8	2	6
9	Патологическая анатомия болезни пародонта	8	2	6
10	Патогистологическая характеристика пародонтита	2	2	-
11	Патогистологическая характеристика болезней слизистой оболочки полости рта	2	2	-
12	Патогистологическое поражение слизистой оболочки полости рта при системных заболеваниях	2	2	-
	Всего:	42	24	18

ПК 2. Знать основы современных информационных технологий (знание компьютера, автоматизированные системы обучения и управления и др.); ПК 3. Оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь; проводить мероприятия по защите населения, пациентов, пострадавших и персонала службы медицины катастроф; ПК 4. Уметь вести пропаганду здорового образа жизни, владеть умениями и навыками физического совершенствования жизни, дать оценку уровня здоровья, составить программу улучшения здоровья, уметь проводить мероприятия по профилактике и борьбе с вредными привычками; ПК 5. Владеть коммуникативными навыками, навыками разрешения конфликтов, применять полученные знания в повседневной жизни и профессиональной деятельности, навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этического-деонтологических принципов. Специальными: СК 1. Знать нормативные документы, определяющие основные задачи, функции, условия и порядок профессиональной деятельности специалиста; СК 2. Владеть знаниями и навыками по организации стоматологической помощи; СК 3. Владеть знаниями и навыками по принципам действия сложных индивидуальных шин и аппаратов для лечения переломов челюстей; СК 4. Владеть знаниями и навыками о болезнях твердых тканей зуба; СК 5. Владеть знаниями о некротических изменениях; СК 6. Владеть знаниями и навыками об атрофических изменениях; СК 7. Владеть знаниями и навыками о дистрофических изменениях;	- определять патологическую анатомию болезни пульпы; - определять патологическую анатомию периодонтитов; - определять патологию слизистой оболочки полости рта.
--	--

АҚ 6. Атрофиялық өзгерістер туралы білімдері мен дағдыларын жетілдіруде; АҚ 7. Дистрофиялық өзгерістер туралы білімдері мен дағдыларын жетілдіруде; АҚ 8. ауыз қуысындағы сілемей қабықшаның аурулары туралы білімдері мен дағдыларын жетілдіруде; АҚ 9. Жүйелі аурулар кезінде ауыз қуысының сілемей қабықшасында болатын гистологиялық зақымданулар туралы білімдері мен дағдыларын жетілдіруде құзырлы болуы қажет.	
---	--

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Тараулар мен тақырыптар атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теориялық сабақтар	Практикалық сабақтар
1	2	3	4	5
1	Кіріспе. Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері	2	2	-
2	Зақымдану. Некроз. Атрофия	2	2	-
3	Дистрофия. Минералды су-тұз дистрофиясы	2	2	-
4	Қан айналым бұзылыстары	2	2	-
5	Қабыну. Гипоксия. Ісіктер	2	2	-
6	Тісжегісі жоқ тіс аурулары. Тістің қатты тіндерінің даму сатысындағы және тіс шыққаннан кейінгі патологиясы	2	2	-
7	Тісжегінің патологиялық гистологиясы	8	2	6
8	Тіс ұлпасы ауруларының патологиялық анатомиясы	8	2	6
9	Периодонт ауруларының патологиялық анатомиясы	8	2	6

10	Пародонтиттің патогистологиялық сипаттамасы	2	2	-
11	Ауыз қуысы сілемей қабақшасы ауруларының патогистологиялық сипаттамасы	2	2	-
12	Жүйелі аурулар кезіндегі ауыз қуысы сілемей қабықшасының патогистологиялық зақымдануы	2	2	-
	Барлығы:	42	24	18

3.1* Орта буынды мамандарға арналған модульдік оқыту бағдарламасының тақырыптық жоспары

Ескертпе: білім беру оқу бағдарламасын қараңыз.

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау Кіріспе. Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері

«Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері» пәнін дантистерге оқыту болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудағы ажырамас бір бөлігі болып табылады.

«Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері» пәні басқа пәндермен (анатомия, патологиялық анатомия, гистология) және клиникалық пәндермен («терапиялық стоматология», «хирургиялық стоматология» байланыста болатын стоматологияның бір бөлігі. Пән жалпы патологиялар туралы ұғым, патологиялық үдерістердің даму себептері мен механизмі, әртүрлі аурулардың даму заңдылықтарының негізі, олардың ағымы мен нәтижесі, аурудың морфологиялық өзгерістері, жалпы патологиялық үдерістердің (дистрофиялар, некроздар, қан айналым бұзылыстары, қабыну, иммундық реакциялар және ісіктер) салыстырмалы сипаттамасы жайындығы мәселелерді қарастырады

2 тарау Зақымдану. Некроз. Атрофия

Зақымдану туралы түсінік. Зақымдану түрлері. Некроз. Некроздың макроскопиялық және микроскопиялық белгілері. Тіс тіндерінің некрозы. Некроздың морфологиялық түрлері. Атрофия. Атрофия түрлері.

3 тарау Дистрофия. Минеральды су-тұз дистрофиясы

Дистрофия туралы түсінік. Тістердің қатты тіндерінің желінуі. Тіс эрозиясы. Тіс тіндері дамуының тұқым қуалайтын бұзылыстары. Тұқым қуалайтын бұзылыстар. Секвестр.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: Базовыми: БК 1. Организовать рабочее место; БК 2. Соблюдать технику безопасности на рабочем месте; БК 3. Соблюдать правила этики и деонтологии, владеть знаниями основных моделей построения взаимоотношений «медицинский работник» и «пациент»; БК 4. Владеть алгоритмами выполнения первой медицинской помощи, медицинскими манипуляциями и методами ухода; БК 5. Знать гигиенические мероприятия, направленные на предупреждение заболеваний, укрепление здоровья и формирование здорового образа жизни; БК 6. Знать структуру стоматологической службы в Республике Казахстан; БК 7. Знать строение и функции организма, топографию головы и шеи; БК 8. Знать классификацию челюстно-лицевой области и болезней по ВОЗ; БК 9. Знать классификацию аппаратов по лечебному, функциональному воздействию, по конструкции, по показаниям к применению; БК 10. Знать классификацию протезов, применяемых при лечении дефектов челюстно-лицевой области; БК 11. Знать механизм действия ортопедической аппаратуры; БК 12. Знать основы техники безопасности и санитарно-технические нормы, а также ведение документации. Профессиональными: ПК 1. Знать организацию работы медицинских организаций в новых экономических условиях;	В результате изучения дисциплины обучающийся знает: - причины и механизмы развития патологических процессов; - основу закономерностей развития различных болезней, их течения и исхода; - о повреждении; - о некрозе; - об атрофии; - о нарушениях кровообращения; - нарушениях иммунных процессов; - о воспалении; - о гипоксии; - об общей реакции организма на повреждение; - об опухолях; - о болезнях зубов; - о болезнях твердых тканей зуба; - о заболеваниях слизистой оболочки полости рта; - о связи болезней полости рта с общим состоянием организма. умеет: - дать характеристику общепатологическим процессам организма; - определить макроскопические и микроскопические картины; - определить причины воспаления, гипоксии, опухоли; - охарактеризовать патологию твердых тканей зуба, возникающую в период его развития и после его прорезывания; - определять патологическую гистологию кариеса зубов;

1 Пояснительная записка

Настоящая Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования (далее - ГОСО) по специальности 0304000 - «Стоматология» квалификации 0304023 - «Дантист».

Изучение дисциплины «Основы общей патологии с патологией зубов» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста.

Общий объем учебного времени 42 часов, из них:

- теоретических занятий – 24 часов;
- практических занятий – 18 часов.

При реализации настоящей Типовой учебной программы в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования Республики Казахстан по специальности 0304000 - «Стоматология» предусмотрено проведение зачета. Зачет проводится за счет времени, отводимого на практические занятия.

Перечень разделов и тем является обязательным для изучения и не может быть изменен в сторону уменьшения, но может быть изменен в сторону углубления и (или) расширения изучаемых тем (разделов).

Количество учебного времени на изучение разделов носит рекомендательный характер и может быть изменено при сохранении содержания образования по дисциплине.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл (ГОСО РК 4.05-2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»).

Программа предусматривает интеграцию с другими клиническими дисциплинами: «Анатомия», «Терапевтическая стоматология», «Хирургическая стоматология», «Основы ортопедической стоматологии и ортодонтии».

При реализации настоящей Типовой учебной программы рекомендуется использовать дидактические и наглядные пособия, таблицы, диапозитивы, учебные и учебно-методические пособия.

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (теоретические, практические и индивидуальные, самостоятельные занятия обучающихся во внеурочное время). Занятия рекомендуется проводить с использованием различных форм организации учебного процесса: деловая игра, урок – конференция, урок моделирования клинических ситуаций и др.

4 тарау Қан айналым бұзылыстары

Жалпы және жергілікті қан айналым бұзылыстары. Веналық және артериялық гиперемия. Ишемия. Қан кету және қан ұю. Стаз. Тромбоз. Эмболия.

5 тарау Қабыну. Гипоксия. Ісіктер

Қабыну туралы ұғым. Қабыну сатылары. Гипоксия туралы ұғым. Гипоксия түрлері. Гипоксия механизмдері. Обыралды аурулары. Ісіктер гистопатологиясы. Дистрофиялық және некроздық үдерістер.

6 тарау Тісжегісі жоқ тіс аурулары. Тістің қатты тіндерінің даму сатысындағы және тіс шыққаннан кейінгі патологиясы

Тістің қатты тіндерінің даму сатысындағы және тіс шыққаннан кейінгі патологиясы. Тісжегісі жоқ тіс патологиясы. Гипоплазия. Эндемиялық флюороз.

7 тарау Тісжегінің патологиялық гистологиясы

Тістің қатты тіндерінің морфологиялық өзгерістері. Тістегі дақтардың пайда болу механизмдері. Тіс кіреукесінің деструктивті өзгерістері.

Практикалық сабақ:

Тіс кіреукесінің және құрылымдық қабатының бұзылуын анықтау (ісінуі және жойылуы), призмалық қабатының жойылуы (микрофотографиялар, рентген түсірілімдер). Зақымдану ошақтарын анықтау. Зақымданған аймақты ажырата білу.

8 тарау Тіс ұлпасы ауруларының патологиялық анатомиясы

Тіс ұлпасы ауруларының патологиялық анатомиясы. Ұлпаның зақымдануы. Жасушалық инфильтрация. Тін элементтерінің некрозы. Ұлпаның склероздық атрофиясы.

Практикалық сабақ:

Ұлпаның зақымдануын рентгенограммада анықтау.

9 тарау Периодонт ауруларының патологиялық анатомиясы

Периодонттың патологиялық өзгерістері. Патологиялық үдерістер. Периодонт гипертрофиясы. Гиперцементоз. Тіс түбірі цементінің резорбциясы.

Практикалық сабақ:

Микрофотографиядан периодонттағы өзгерістерді анықтау. Периодонт гипертрофиясы. Гиперцементоз. Периодонтағы саңылаудың контуры мен көлемінің өзгеруі. Рентгенологиялық суретте альвеола аралық (ұяшық аралық) далданың өзгеруі байқалады. Қызылиек цианозымен бірге гиперемия. Альвеола аралық далда ұшының бұзылуын рентгенологиялық суреттен және микрофотографиялардан анықтау, остеопороз белгілерін көру. Патологиялық қызылиек қалтасы.

10 тарау Пародонтиттің патогистологиялық сипаттамасы

Пародонтальды синдром. Нерв-кантамыр бұзылыстары. Грануляциялық тін. Патологиялық қызылиек қалталары. Сүйек тінінің резорбциясы. Тістің орнынан қозғалуы (босауы). Орналасқан қабыну – деструктивті өзгерістер.

11 тарау Ауыз қуысы сілемей қабақшасы ауруларының патогистологиялық сипаттамасы

Жалпы патология белгілері (қан, асқазан-ішек жолдарының аурулары және т.б.). Сыртқы факторлардың әсерінен ауыз қуысының сілемей қабықшасында дамиды патологиялық үдерістер. Стоматиттің, гингивиттің, глосситтің, хейлиттің патологиялық үдерістері.

12 тарау Жүйелі аурулар кезіндегі ауыз қуысы сілемей қабықшасының патогистологиялық зақымдануы

Патогенез механизмдері. Гипо- және авитаминоздардың даму механизмдері. Асқазан-ішек жолдарының патологиясы. Эндокринді жүйе функциясының бұзылуы кезінде ауыз қуысында болатын өзгерістер. Коллагендік аурулар кезіндегі – склероз, гиалиноз, дегенерация (жүйелі қызылжегі, созылмалы полиартрит). Сілекей бөлінудің бұзылуы. Жүрек-қан тамыр жүйесі аурулары кезінде ауыз қуысы сілемей қабықшасының ойықжара-некроздық өзгеруі. Нерв жүйесінің аурулары кезіндегі патологиялық тістүйіс синдромы. Глоссалгия. Дерматоздар кезінде ауыз қуысы сілемей қабықшасының өзгеруі. Жалпақ қызыл теміреткінің гистопатологиясы.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау «Тіс патологиясы мен жалпы патология негіздері» пәні мазмұнының ерекшеліктеріне байланысты, білім алушылар дантист күзерттілігі шеңберінде тіс патологиясы мен жалпы патология мәселелері бойынша білімін, іскерлігін және дағдыларын қалыптастыруға бақытталуы қажет (МЖМБС, білім беру бағдарламасын қараңыз).

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау түріне бастапқы, ағымды, аралық, қорытынды бақылаулар кіреді. Білім алушылардың бағдарлама материалдарының мазмұнын меңгеру деңгейін тексеру үшін бақылаудың қазіргі кезеңдегі әдістері мен құралдары; тесттік тапсырмалар, жазбаша және ауызша сұрау, жағдаяттық есептер және т.б. қолданылады. Пән бойынша аралық аттестация мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында қарастырылған оқу жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі. Осы пән бойынша бақылаудың қорытынды түрі – сынақ болып табылады.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины	19
3. Тематический план и содержание дисциплины	21
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса	24
5. Контроль планируемого результата обучения.	24
6. Литература и средства обучения	25

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Автор:

Есимбекова Р.И. – преподаватель стоматологических дисциплин РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников» г. Алматы.

Эксперты:

1. Косиева А.А. – Директор ТОО «Медицинский центр современных технологий» врач-стоматолог;
2. Садыков А.К. – Директор ТОО «Садык АК» врач-стоматолог.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников» г. Алматы.

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0304000 - «Стоматология» квалификации 0304023 - «Дантист».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары**6.1 Негізгі әдебиеттер:**

1. Заболевания пародонта. Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, Н.А. Мухин, В.Ю. Мишкевич, Е.Е. Маслак. Атлас. – Москва, Медицина, 1999.
2. Практическая терапевтическая стоматология. А.И. Николаев, Л.М. Цепов – Москва, «МЕД пресс-информ», 2006.
3. Хирургическая стоматология. Т.Г. Робустова – Москва, Медицина, 1990.

6.2 Қосымша әдебиеттер:**Мемлекеттік тілде:**

1. Р.І. Есімбекова, М.С. Жангозина «Патологиялық анатомия» – Алматы, 2011.

Орыс тілінде:

2. Заболевания пародонта. Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, Н.А. Мухин, В.Ю. Мишкевич, Е.Е. Маслак. Атлас. – Москва, Медицина, 1999.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды нұсқадағы тесттер;
3. Қағаз және электронды нұсқадағы оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқу фильмдері;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы;
6. ОТҚ.

**МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ**

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

**ОСНОВЫ ОБЩЕЙ ПАТОЛОГИИ
С ПАТОЛОГИЕЙ ЗУБОВ**

Специальность: 0304000 – «СТОМАТОЛОГИЯ»

Квалификация: 0304023 – «Дантист»

Объём часов – 42

Астана 2010